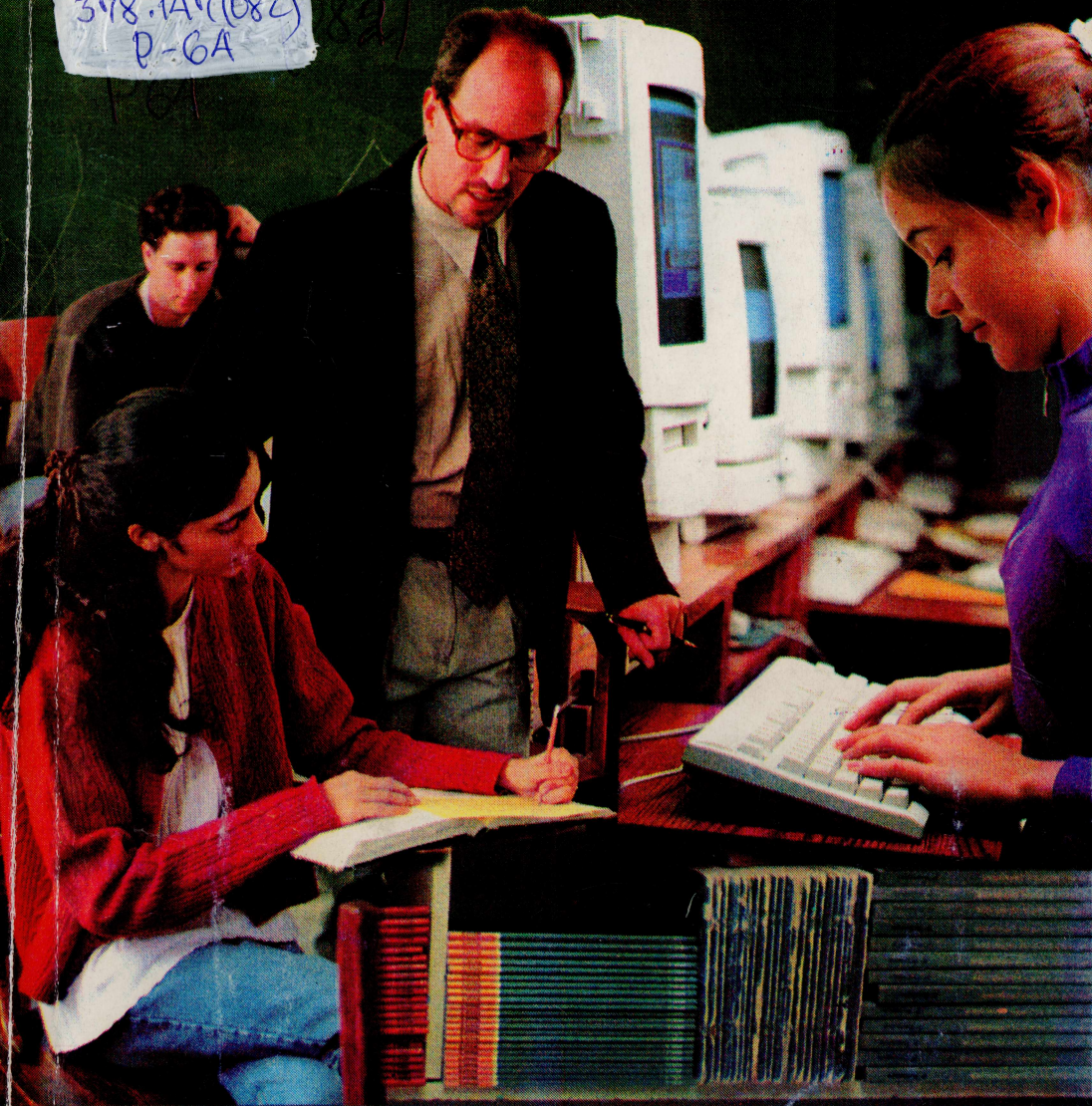

378.147(082)
P-6A

**РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
В СИСТЕМАХ
ТРУДОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ**

Все множество умений (согласно ГСВН МОН), которые должен приобрести студент-экономист во время обучения в ВУЗе (их более 130), разбито на четыре блока функций: плановая, организационная, мотивационная и контрольная. Не умаляя значения данных функций и обеспечивающих их умений, следует, однако, заметить, что в новых условиях экономического развития Украины, когда на первое место выдвигается задача выхода страны на передние рубежи прогресса, акцент при обучении студентов нужно сместить на обучение их работе в компьютерных сетях, на приобретение навыков ведения электронного бизнеса, усилив также акцент на формирование у студентов нового "рыночного" мышления.

Для этого необходимо к четырем блокам функций, имеющихся в ОКХ, добавить еще один: базовые умения, к которым отнести следующие умения: самостоятельно мыслить, свободно оперировать рыночными понятиями и терминами; анализировать рыночную ситуацию, прогнозировать ее развитие, принимать эффективные решения, адекватные реальной ситуации, и убедительно обосновывать их; свободно владеть компьютерной и офисной техникой; пользоваться Интернет, Интранет, Экстранет (осуществлять поиск информации, реализовывать контакты).

Практическая реализация ВУЗами положений, изложенных в данной статье, несомненно, будет способствовать подготовке специалистов-экономистов с современным экономическим мышлением, способных коренным образом изменить экономическую ситуацию в Украине и вывести страну на передние рубежи прогресса.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кастельс М. Информационная эпоха: Экономика, общество и культура: Пер. с англ. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
2. www.antiglobal.org.ua / Web-сайт "Движения антиглобалистов Украины".
3. www.nuvse.com / Web-сайт Госкомсвязи Украины.
4. Эймор Д. Электронный бизнес: Эволюция и / или революция: Пер. с англ. – М.: Вильямс, 2001. – 752 с.

Чумак А. С.

Криворізький державний педагогічний університет

СТАН СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРАЦІ

Аналізуючи навчально-виховний процес з трудового навчання, доцільно звернути увагу на недостатнє забезпечення майстерень, для повноцінного проведення занять, які б відповідали вимогам програм з трудового навчання. В майстернях відсутня матеріальна база для досконалого проведення занять, досить слабе забезпечення матеріалами, інструментами, дидактичними засобами навчання. Існуючі варіативні програми, надають вчителям можливості

удосконалення навчально-виховного процесу. Проте, досліджуючи проблему проведення занять в шкільних навчальних майстернях виявлено самостійно розроблені програми безпосередньо самими вчителями праці з метою покращення ефективності проведення уроків, дидактичного та матеріального забезпечення навчального процесу. Виходячи з вище означеного, вчителі впроваджують в навчальний процес заняття з ручної художньої праці, яке не вимагає складного устаткування, дорогих матеріалів та іншого начиння майстерень, яке б позитивно впливало на проведення занять з трудового навчання за класичними програмами.

Досліджувана проблема вимагає звернути увагу на стан підготовки майбутнього вчителя трудового навчання, його вміння працювати з природними матеріалами, використовувати в навчально-виховному процесі школи різноманітні матеріали, інструменти, обладнання, які не будуть дорогими і можуть бути виготовленими в процесі занять. Проте кожен виріб повинен мати своє побутове, чи промислове значення і знайти споживача.

Розглядаючи ручну художню працю, як розвиток особистості, С.А.Герасимова звертає увагу на те, що: "Художня праця це своєрідне відображення дійсності, яка розкривається на всіх етапах виготовлення об'єкту праці..., вона являється конкретно образним мисленням, яке визначає природу мистецтва [2. С. 20.] Вводячи елементи мистецтва в уроки трудового навчання і зауважуючи на його дію безпосередньо на особистість, доцільно з певненістю наголосити що: "...художня праця характеризується активністю суб'єкта в сприйманні образу, орнаменту, вона є вищим ступенем творчості" [також]. Для повноцінної підготовки майбутнього вчителя, в навчальний процес доцільно вводити декоративно-прикладне мистецтво, яке сприяє формуванню художнього смаку і розвитку творчих здібностей майбутнього вчителя праці. Знання закономірностей і засобів художнього вираження допомагає краще засвоїти інші учбові дисципліни та предмети художнього циклу. В забезпеченні різностороннього розвитку вчителів трудового навчання доцільно дати основні знання з художньої праці, організації продуктивної діяльності в навчальному процесі.

Для досконалої організації ручної художньої праці учнів, педагог повинен володіти ручними ремеслами, вміти користуватись технічними пристроями, конкретно бути майстром своєї справи. В сучасних умовах шкільної роботи в школі, кожен вчитель трудового навчання повинен мати спеціальні знання, які виступають мірилом сформованості особистості вчителя праці, як майбутнього фахівця. Одним з провідних чинників, які формують майбутнього вчителя і удосконалюють його політехнічні знання, а особливо творчі задатки - є ручна художня праця. В процесі занять ручною художньою працею, майбутній вчитель використовує знання набуті при навчанні, розвиває індивідуальні, притаманні тільки окремому індивіду здібності.

Заняття ручною художньою працею вимагають професійної мобільності,

ґрунтовних знань з основ наук, творчого підходу до виконуємої роботи, організованості і розвитку художнього та естетичного смаку, всіх тих якостей, якими повинен володіти майбутній вчитель праці. Ручна художня праця ставить перед майбутнім вчителем праці такі вимоги: володіти знаннями не тільки для розвитку засобів виробництва але і для керування, і вмілого використання їх в навчальному процесі; вміти використовувати сучасну техніку та технології при виконанні завдань, поставлених в майбутньому перед учнями; використовувати дані науки не тільки з метою організації матеріального виробництва але і для розвитку світогляду школярів; вміти проводити аналогію між науково обґрунтованими законами і технічними та технологічними принципами виготовлення виробів; проводити міжпредметні зв'язки та розкривати значення дисциплін, що вивчаються в школі.

В процесі продуктивної праці вони досягають моральної та духовної зрілості. У них розкривається бажання та потреба уміти розкривати сутність явищ, предметів, процесів; бажання виділити головне бачення різноманітності форм, орнаментів, аналізувати прояв закономірностей природних процесів.

Робота над художнім виробом, інтелектуальна і фізична основа якої є одним цілим, приносить задоволення завдяки розкриттю її естетичного змісту. Так, в своїх дослідженнях А.Л.Азархін звертає увагу на те, що: "... естетичний розвиток - це не результат зовнішнього усвідомленого і запланованого впливу на людину, а чинник його буття, феномен його унікального життя" [1. С.150]. Моральна насолода та переживання відіграють досить серйозну роль. Вони виступають в якості одного з досить таки важливого стимулюючого засобу, який викликає необхідність в занятті ручною художньою працею, даруючи радість творчості, яка має свою специфіку.

Соціально-практичний аспект заняття ручною художньою працею вимагає наукового значення ручної художньої праці при роботі з підлітками, розуміння ними значення праці взагалі, як необхідного чинника фізичного і розумового розвитку особистості, її творчого характеру бажання підвищити якість і продуктивність праці.

Соціально-практичний аспект забезпечує умови прояву студентами єдності, свідомості і практичної дії, зв'язку навчання з технічними дисциплінами в ВНЗ і ручною художньою працею. В даному випадку ручна художня праця виступає, як один з шляхів свідомого пізнання основ науки, закономірностей розвитку природи, суспільства, інтересу та свідомості обраного фаху.

Заняття ручною художньою працею вимагають від студентів певної системи знань та умінь і навичок, якими вони повинні володіти ще з школи. Ці знання повинні допомагати працювати з інструментом та орієнтуватись в конкретних обставинах при розробці конструкції виробу, уміти його оздобити, придати естетичний вигляд. Система знань та умінь не відрізняється від системи наукових знань, проте вони відмінні від знань, які вимагає ручна художня праця, за своєю специфікою і особливістю при використанні їх на практиці. Тому

знання та вміння, якими оволодівають студенти в процесі ручної художньої праці, повинні сформувати фахову підготовку до проведення занять з ручної художньої праці майбутніх вчителів, не тільки в урочній, але і в позаурочній роботі.

Аналізуючи програми з трудового навчання ми бачимо, що вони дозволяють вчителям самостійно на власний розсуд замінювати основні розділи. Так, в пояснювальній записці вказується, що кожен вчитель має право на заміну основних розділів до 40% основного часу. Зважаючи на матеріальну скруту, робота з глиною, лозою, відходами побутових предметів людини (скло, кісточки плодкових культур, паперові коробки та інше) можуть стати матеріалом для художніх виробів, які мають свою естетичну, художню та товарну цінність. Тому ручна художня праця є однією з провідних ланок сучасних технологій, які повинні використовуватись в навчально-виховному процесі шкільних майстерень.

Основним компонентом професійної самостійності майбутнього вчителя є знання з основ наук, сучасної техніки і технологій, на базі яких проходить оволодіння майстерністю. Заняття учнів ручною художньою працею розвиває самостійність, як особливу якість особистості, моральні якості. Робота над художніми виробами завжди розкриває особистість в цілому, в єдності інтелектуальної, фізичної, естетичної, емоційної сторін. Самостійність розкривається в процесі отримання студентами знань, умінь та навичок при занятті ручною художньою працею. Усвідомлюючи свої знання та вміння, студент самостійно бажає розробити конструкцію, деталь орнаменту. Для виховання фахової самостійності необхідно готувати і видавати завдання, які б заохочували до прийняття нестандартних рішень, тому для розвитку самостійності є активність, яку необхідно стимулювати, заохочуючи до розробки нових конструкцій виробів та орнаментальних композицій, які не повинні мати аналогів вже відомих виробів, та композиційних розробок орнаментів. При вирішенні цієї мети важливого значення набуває професійна зацікавленість, усвідомлення важливості набуття нових знань, умінь та навичок, які будуть використанні в процесі майбутньої педагогічної діяльності.

Так, О.Я.Савченко, приділяючи увагу формуванню особистості наголошує: "Щоб педагогіка набула функцій проєктуючої науки, вона повинна в доступній мірі опиратися на психологічні знання, відійти від емпіричних узагальнень при досягненні мети виховання і розвитку..." [3. С.16], а також стверджує про необхідність системно-діяльнісного підходу до моделювання та технологічно активного перетворення педагогічної дійсності.

Залучення студентів до занять з ручної художньої праці саме по собі не вирішує виховних завдань. Необхідно обґрунтовано, з точки зору формування якостей особистості, проводити потрібний вибір об'єкту праці, щоб студенти, виготовляючи їх, оволодівали не тільки системою професійних знань та умінь, але й щоб ця діяльність розвивала якості особистості, необхідні майбутньому

учителю праці. Кожен учитель праці повинен творчо підходити до виконання програм з трудового навчання і звертати увагу на розподіл часу при плануванні деяких тем з програми в календарно-тематичному плані. Час виділений на окремі розділи в програмах – орієнтовний. Вчитель має право планувати заняття з праці так, щоб учні ґрунтовно засвоїли запропоновані теми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азархин А.В. Мирозрание и эстетическое развитие личности. – К.: Наукова думка, 1990. – 191с.
2. Герасимова С.А. Система эстетического воспитания школьников. – М.: Педагогика, 1983. – 67с.
3. Савченко А.Я. Формирование познавательной самостоятельности младших школьников: Автореф. дис.... канд.пед.наук.– К., 1992.– 28с.

Матукова Г.І.

Криворізький державний педагогічний університет

ВИХОВАННЯ ПОТРЕБИ СТУДЕНТІВ У ФІЗИЧНОМУ ВДОСКОНАЛЕННІ

Відомо, що у будь-якій людині природою закладена потреба у фізичній активності. Потреба людини рухатися на протязі всього життя поступово переходить у соціальну потребу, що пов'язана з спілкуванням як діловим, професійним, так і спілкуванням в процесі навчання. На жаль сучасна студентська молодь у своїй більшості приходить в вищі навчальні заклади не придбавши рухову потребу. Тому одним з важливих завдань, що стоять перед викладачами фізичної культури у вузі є виховання потреби у фізичному вдосконаленні.

Досліджуючи психолого-педагогічну літературу з теорії та методики фізичного виховання ми виявили, що поняття "потреба у фізичному вдосконаленні" почало вживатися з 60-х років, але його зміст з часом змінюється, тому кожному історичному періоду притаманне своє поняття "ідеалу фізичного виховання" і "фізичного вдосконалення". На сучасному етапі існує уявлення міри здоров'я людини і рівня її фізичної підготовленості, до життя і праці, які відповідають вимогам сьогодення.

Сучасні науковці вважають, що на заняттях фізичного виховання викладачі мають вирішувати в єдності навчальні, оздоровчі та виховні завдання, серед яких: укріплення стану здоров'я підростаючого покоління, сприяття розвитку фізичних якостей (за допомогою фізичних вправ), виховування потреби у фізичному вдосконаленні (в процесі усвідомленого розвитку особистості).

Загальновідомо, що коли студентам подобається проведення навчальних занять з фізичної культури, то змінюється на краще їх ставлення до фізичної культури (присутність на заняттях, розвиток фізичних якостей, прагнення до фізичного вдосконалення, повага до спорту, бажання участі у змаганнях і таке